

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimen hallinto

tilivelvollinen kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelma

Sivistystoimen hallinnon vaikuttavuus perustuu sujuvaan yhteistyöhön toimielinten, johtavien viranhaltijoiden ja palveluiden tuottajien kanssa.

Tavoitteena on laadukkaiden perusopetus-, varhaiskasvatus-, kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso-, vapaa-aikapalveluiden sekä vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen tuottaminen joustavasti ja taloudellisesti. Sivistyspalvelujen suunnittelussa otetaan ennakoivasti huomioon mahdolliset oppilasmäärän muutokset ja pidetään Lemi houkuttelevana kuntana tarjoamalla laadukkaita sivistyspalveluja. Toimivilla sivistyspalveluilla edistetään asukkaisten osaamista, hyvinvointia ja osallisuutta.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Sivistystoimen hallinto, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Panostamme hallinnon avoimuuteen ja tiedolla johtamiseen.	Toimiva sivistyksen hallinto. Keskusteleva lautakunta-työskentely ja hyvin valmistellut kokousasiat.	Itsearviointi
Toteuma: Johtoryhmä kokoontui säännöllisesti ja keskustelu oli avointa ja monipuolista. Johtoryhmän tavoitteena oli asioiden edistäminen sekä hyvien toimintamallien kehittäminen ja eteenpäin vieminen.		

Sivistystoimen hallinto

Tuloslaskelma	Tp 2024	Alkuper. ta 2025	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	Toteuma 2025	Tot. %	Ylitys/alitus
Palkat ja palkkiot	-7 045	-6 100	0	-6 100	-5 933	97,3	-167
Henkilösivukulut	-572	-390	0	-390	-499	127,9	109
Henkilöstökulut	-7 617	-6 490	0	-6 490	-6 431	99,1	-59
Muiden palveluiden ostot	-1 498	-1 500	0	-1 500	-2 355	157,0	855
Palvelujen ostot	-1 498	-1 500	0	-1 500	-2 355	157,0	855
Ostot tilikauden aikana	-341	-500	0	-500	-34	6,7	-466
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-341	-500	0	-500	-34	6,7	-466
Vuokrat	-48	0	0	0	0	0,0	0
Muut toimintakulut	-48	0	0	0	0	0,0	0
TOIMINTAKULUT	-9 504	-8 490	0	-8 490	-8 820	103,9	330
TOIMINTAKATE	-9 504	-8 490	0	-8 490	-8 820	103,9	330
Laskennalliset kustannukset							
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-9 504	-8 490	0	-8 490	-8 820	103,9	330

Tunnuslukuja

Sivistystoimen hallinto	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Kokoukset	7	11	8	8
Käsittellyt asiat	55	72	60	66

Perusopetuspalvelut

Tilivelvollinen rehtori

Palvelusuunnitelma

Perusopetuspalvelujen tehtävänä on järjestää laadukasta ja oppilaslähtöistä opetussuunnitelman mukaista perusopetusta. Varhaiskasvatuksessa alkava ja läpi perusopetuksen kulkeva pedagoginen jatkuvuus taataan hankkeiden, yhteisten koulutusten ja laatutyön avulla. Lemin oppilasmäärät eivät ole vielä huomattavasti laskeneet, ja kouluverkko pysyy ennallaan. Tulevaisuudessa tulee harkittavaksi joustava esi- ja alkuopetus.

Tulosalueeseen kuuluvat koulujen yhteiset palvelut, Kuukanniemen koulu, Koulukeskus, sekä koulujen iltapäivätoiminta.

Oppilaslähtöinen toiminta on kaiken perustana. Hyvä oppilaantuntemus ja positiivinen pedagogiikka mahdollistavat ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön toimimisen oppilaan parhaaksi. Onnistuminen tässä tehtävässä luo parhaat mahdollisuudet eheälle kasvulle ja perheiden hyvinvoinnille.

Lukuvuonna 2025-2026 haasteena ovat olleet mielenterveyden haasteet sekä koulukielteisyys. Tämän seurauksena opetusta pyritään järjestämään osalle oppilaista tapauskohtaisesti, edes tunti päivässä, jotta syrjäytyminen pidettäisiin minimissä ja kouluun kiinnittyminen olisi mahdollista. Hyvinvointialue on olennainen osa psykososiaalisten palveluiden tarjoajana ja yhteydenpito hyvinvointialueen suuntaan on tiivistä. Palveluresursseista kiinnipitäminen ja niiden valvominen on tärkeää. Hankkeiden mahdollistamalla koulutuksella tuetaan opettajien valmiuksia vastata oppilaiden tarpeisiin.

Hallitusohjelman mukaisesti ruotsin opetukseen on lisätty yksi vuosiviikkotunti 7. luokalle syksyllä 2024. Edelleen hallitusohjelman mukaisesti tämä tunti tarjotaan myös 8. ja 9. luokkalaisille lukuvuoden 2024-2025 aikana. Tästä aiheutuu paitsi henkilöstömenoja, myös kuljetuskustannuksia.

Hallitusohjelman mukaisesti perusopetusta vahvistetaan. Osana perusopetuksen vahvistamista perusopetuksen tuntijakoon lisätään kolme vuosiviikkotuntia 1.8.2025 alkaen siten, että äidinkieleen osoitetaan kaksi vuosiviikkotuntia ja matematiikkaan yksi vuosiviikkotunti. Toimenpiteeseen osoitetaan peruspalvelujen valtionosuuteen lisäys vuonna 2025. Paikallisesti määritellään tuntien jakautuminen eri luokka-asteille.

Oppimisen tuen uudistus astui voimaan 1.8.2025 alkaen. Uudistuksen toteuttamiseen osoitettiin opetuksen järjestäjille lähes 100 miljoonaa euroa pysyvää vuosittaista valtionosuusrahoitusta. Uudistuksen tavoitteena on turvata riittävä tuki sekä vähentää opetushenkilöstön hallinnollista taakkaa. Uudistuksen myötä oppimisen tukea on tarjolla yksilöllisesti ja oppilaan tarpeita vastaavasti. Perusopetuksen tuen uudistuksen yhteydessä tuen asiakirjojen määrää vähennetään.

Hallitus lisäsi kevään kehysriiessä 5 milj. euroa koulukiusaamisen vastaisen työn menoihin ja avustuksiin. Määrärahasta osa tullaan jakamaan avustuksina, jotka kohdistuvat pääasiassa kuntiin. Lemin kouluissa kiusaamista pyritään torjumaan normaalin koulutoiminnan lisäksi kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn keskittyvällä hankkeella naapurikuntien kanssa 1.8.2025 alkaen.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Perusopetuspalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Tuemme ja mahdollistamme tapahtumia ja omaehtoisen toiminnan muotoja.	Lemin musiikkijuhlat koulun salin käyttö.	Koulun sali annetaan käyttöön ilmaiseksi musiikkijuhlaviikolla.
Toteuma: Musiikkijuhlat järjestettiin heinäkuussa, jolloin tila oli yhdistyksen käytössä ilmaiseksi.		
Perusopetuksessa panostamme laadun ja sisällön kehittämiseen.	Tasavertainen ja laadukas opetus kaikille. Opetuksen laatu tasavertainen yksiköstä	Kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö. Haasteisiin reagointi varhaisessa vaiheessa.
Toteuma: Lukuvuoden aikana oli panostettu laadukkaaseen ja tasavertaiseen opetukseen. Oppimisen tuen muutoksen yhteydessä 1.8.2025 alkaen oppilaan oikeusturva opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen parantui. Syyslukukaudella 2025 kaikki opettajat olivat päteviä. Koulun toimintakulttuuri pyrittiin saamaan tasavertaiseksi ala- ja yläkoulussa (yhteiset pelisäännöt, toimintamallit, jne.) Kaikki oppilaat pyrittiin saamaan		
Otamme kuntalaiset ja henkilöstön aktiivisesti mukaan kehitystyöhön.	Hyvinvoiva, innostunut ja koulutus- ja kehittämismyönteinen henkilöstö. Henkilöstöä koulutetaan	Kehityskeskustelut ja koulutussuunnitelmat laaditaan 100 %:sti.
Toteuma: Toimintasuunnitelmia valmisteltiin yhdessä henkilöstön kanssa lukuvuoden ajaksi. Opettajakokouksissa mahdollistettiin vaikuttaminen päätöksenteossa. Kehityskeskusteluissa ajatuksena oli sekä työntekijän että kouluntoiminnan kehittäminen molempia osapuolia tukevaksi.		
	Huoltajien ja oppilaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien tukeminen. Lisätään vuorovaikutusta ja yhteistyötä sidosryhmien välillä.	Kyselyt, vanhempainiltojen ja -tapaamisten määrä, oppilaskunnan kokoontumisten määrä.
Toteuma: Huoltajia tiedotettiin aktiivisesti wilman välityksellä sekä vanhempainilloissa. Huoltajien palaute otettiin huomioon toiminnassa. Oppilaskunta toimi aktiivisesti ja heitä kuultiin säännöllisesti		

Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Henkilöstö voi hyvin.	Kehitetään henkilöstön toimintatapoja yhteisten arvojen pohjalta ja ideoidaan uutta. Henkilöstö toimii yhteisten arvojen mukaisesti ja on halukas osallistumaan päätöksentekoon. Arvojen kirkastaminen.	Kehityskeskusteluiden määrä, koulutussuunnitelmat, opettajatiimien toiminta, pulssi-kyselyt.
Toteuma: Kehityskeskustelujen tavoitteena oli palautteen antaminen molempiin suuntiin, jotta työskentelykulttuuri saatiin mahdollisimman korkeaksi. Kehityskeskustelut pidettiin keväällä 2025 lähes kaikille opetushenkilöstölle (opettajat ja ohjaajat). Kehityskeskustelun tuloksena havaittiin henkilöstön olevan suhteellisen tyytyväistä tämän hetkiseen työhönsä. Pulssikyselyn myötä henkilöstö kokee olevansa		
Työtilat ovat turvallisia ja terveellisiä.	Kiinteistöjen ja oppimisympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tukeminen. Seurataan terveellisuutta ja turvallisuutta aktiivisesti, sisäilmatyöryhmä kokoontuu säännöllisesti.	Kiinteistöjen ylläpito- ja korjaustoimenpiteet, terveydenhuollon palaute, sisäilmatyöryhmän kokoontumisten määrä
Toteuma: Havaittuihin haasteisiin reagoitiin välittömästi. Turvallisuussuunnitelmaa, riskienhallinta-asiakirjoja sekä muita dokumentteja päivitetään lukuvuosittain.		
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Teemme aktiivista yhteistyötä eri verkostoissa: yhdistysten, oppimisverkostojen, yritysten ja muiden julkisorganisaatioiden kanssa.	Kehitetään toimintaa ja palveluja kuntalaisten hyväksi. Osallistutaan aktiivisesti tarkoituksenmukaisiin hankkeisiin	Hankkeiden mahdollistama toiminta
Toteuma: Koulunuorisotyö-, Lemi liikkeelle-, Koulupsyökkäri- sekä "Juuret lemillä, mieli maailmalla"-hankkeet päättyivät. Hankkeet lisänneet hyvinvointia kouluilla turvallisen aikuisen, liikunnan sekä kulttuurin muodoissa. Erasmus mahdollistaa edelleen ulkomaanliikkuvuuksia oppilaille ja henkilökunnalle.		

Perusopetuspalvelut

Tuloslaskelma	Tp 2024	Alkuper. ta 2025	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteuma 2025	Tot. %	Yliitys/ alitus
Myyntituotot	120 573	121 650	0	121 650	132 864	109,2	-11 214
Maksutuotot	17 128	15 000	0	15 000	15 000	100,0	0
Tuet ja avustukset	96 755	86 000	10 726	96 726	63 573	65,7	33 153
Muut toimintatuotot	7 485	7 500	0	7 500	11 049	147,3	-3 549
TOIMINTATUOTOT	241 940	230 150	10 726	240 876	222 487	92,4	18 389
Palkat ja palkkiot	-1 880 338	-1 955 079	-8 907	-1 963 986	-1 896 848	96,6	-67 139
Henkilösivukulut	-439 395	-439 303	-1 574	-440 877	-432 340	98,1	-8 538
Henkilöstökulut	-2 319 733	-2 394 383	-10 481	-2 404 864	-2 329 188	96,9	-75 676
Asiakaspalvelujen ostot	-135 862	-213 400	4 600	-208 800	-162 694	77,9	-46 106
Muiden palveluiden ostot	-992 513	-1 011 274	-2 180	-1 013 454	-951 109	93,8	-62 344
Palvelujen ostot	-1 128 375	-1 224 674	2 420	-1 222 254	-1 113 803	91,1	-108 451
Ostot tilikauden aikana	-81 083	-99 200	-2 031	-101 231	-96 571	95,4	-4 660
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-81 083	-99 200	-2 031	-101 231	-96 571	95,4	-4 660
Avustukset kotitalouksille	-120	-300	0	-300	0	0,0	-300
Avustukset	-120	-300	0	-300	0	0,0	-300
Vuokrat	-472 238	-516 557	-89 300	-605 857	-585 039	96,6	-20 818
Muut toimintakulut	-5 744	-7 800	0	-7 800	-5 167	66,2	-2 633
Muut toimintakulut	-477 983	-524 357	-89 300	-613 657	-590 206	96,2	-23 452
TOIMINTAKULUT	-4 007 294	-4 242 914	-99 392	-4 342 306	-4 129 767	95,1	-212 539
TOIMINTAKATE	-3 765 355	-4 012 764	-88 666	-4 101 430	-3 907 281	95,3	-194 149
Laskennalliset kustannukset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-90 892	-89 800	88 600	-1 200	-533	44,4	-667
Arvonalentumiset	0	0	0	0	-1 682	0,0	1 682
Poistot ja arvonalentumiset	-90 892	-89 800	88 600	-1 200	-2 215	184,6	1 015
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-3 856 246	-4 102 564	-66	-4 102 630	-3 909 496	95,3	-193 134

Toimintatuottojen alitukset:

Toimintatuottojen alitus johtui pääosin valtionavustuksista. Valtionavustukset oli tuloutettu avustusprosentin mukaan toteutuneista kokonaismenoista. Tilikauden hankkeet eivät osin toteutuneet hankkeen mukaisesti tai Erasmus-hankkeiden tuloarviot ja määrärahat siirtyivät käytettäväksi vuonna 2026.

Lemin koulukeskus sai kielihankkeiden eurooppalaisen laatuleiman, European Language Label -palkinnon. Kyseinen tunnustus myönnettiin vuonna 2025 kolmelle suomalaiselle Erasmus+ -hankkeelle.

Tunnuslukuja

Perusopetuspalvelut	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Kuukanniemen koulu, oppilaat 20.9.	100	90	87	88
Koulukeskus, 1-6 lk oppilaat 20.9.	126	125	118	116
Koulukeskus, 7-9 lk oppilaat 20.9.	116	120	121	118
Yhteensä oppilaat	342	335	326	322
Ilta- ja iltapäivätoimintaan osall. oppilaat 20.9.	31	20	24	19
Henkilöstö 31.12.	48	42	43	45
- Luokanopettajat	14	13	12	13
- Erityisopettajat	4	4	4	4
- Aineenopettajat	14	11	11	11
- Tuntiopettajat	1	1	0	0
- Koulunkäynnin- ja ip-toiminnanohjaajat	9	7	8	9
- Hallinto	2	1	2	2
- Määräaikaiset ohjaajat, opettajat, hallinto	4	5	6	6
Henkilötyövuosi		40,50	39,60	37,76

Varhaiskasvatuspalvelut

Tilivelvollinen varhaiskasvatusjohtaja

Palvelusuunnitelma

Lemin kunnan varhaiskasvatuspalvelut tarjoaa lemiläisille lapsille suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus ja esiopetus toteutetaan tarkoituksenmukaisissa tiloissa ja luonnonläheisessä ympäristössä ammatillisesti osaavan ja työhönsä sitoutuneen henkilöstön toimesta.

Lemin kunnan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa painotetaan vuorovaikutus- ja tunnetaitojen harjoittelua, joka on noussut vahvasti huoltajien toiveena joka keväisessä asiakaskyselyssä. Vuorovaikutuksessa näkyvät myönteisyys, kannustavuus, sensitiivisyys sekä sitoutuneisuus. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan lapsen osallisuus sekä mielenkiinnon kohteet. Varhaiskasvatuksen työntekijät arvioivat toimintaansa mm. tiimipalavereissa, KARVI:n arviointikriteeristöä hyödyntäen ja kehityskeskusteluissa. Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutussuunnitelman painopiste on vuonna 2025 leikkiin kannustava toimintaympäristö ja – kulttuuri.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet haastavat ja velvoittavat jokaisen varhaiskasvatuksen työntekijän pysähtymään leikin äärelle. Leikin merkitys ja arvostus todentuvat lasten, henkilöstön ja huoltajien välisessä vuorovaikutuksessa sekä yhdessä sovituihin toimintatavoissa. Yhteisöllisyys kasvaa leikin kautta ja vahvistaa myönteistä tunneilmastoa ja lisää myös henkilöstön työssä jaksamista.

Erityisvarhaiskasvatus järjestetään osana lapsen normaalia varhaiskasvatusta. Lemillä työskentelee yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Varhaiskasvatuksessa varataan palkkarahat lapsimäärään suhteutetulle lakisääteiselle henkilöstölle.

Päiväkodin apulaisjohtajan vakituinen virka sai täyttöluvan 1.9.2024.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot alenivat 1.8.2024 uuden asiakasmaksulain myötä.

Toteuma: Tilikauden asiakasmaksutuotot 59 500 euroa ylittivät talousarvion (ta 52 400 euroa, +13,6 %), mutta vähenivät edellisvuodesta 9 300 euroa (-13,5 %).

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Varhaiskasvatuspalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Vahvistamme hyvinvointia.	Lemillä on laadukkaat ja lasten sekä perheiden hyvinvointia tukevat varhaiskasvatuspalvelut	Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen, hyvinvointikyselyt, asiakaspalaute
Toteuma: Huoltajat arvioivat keväällä 2025 asiakaskyselyssä tyytyväisyyden varhaiskasvatuspalveluihin kouluarvosana -asteikolla kiitettäväksi (ka 9,2). Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien päivitys ja seuranta oli säännöllistä ja sisällytetty tiimipalaverien rakenteeseen.		
Kannustamme kuntalaisia liikkumaan.	Liikkumiseen kannustava varhaiskasvatustoiminta, lähialueiden luonnon ja liikunpaikkojen hyödyntäminen	Varhaiskasvatuksen liikuntasuosituksen toteutuminen
Toteuma: Varhaiskasvatuksessa hyödynnettiin lähialueen luontoa ja liikuntapaikkoja viikoittain. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa painotettiin lasten aktiivista liikkumista ja leikkiä. Henkilöstö tarjosi lapsille monipuolisesti mahdollisuuden tutustua erilaisiin tapoihin liikkua. Henkilöstö oli itse aktiivisesti mukana esimerkkinä.		
Varhaiskasvatuksessa panostamme laadun ja sisällön kehittämiseen.	Varhaiskasvatuksen arvioinnin, hyvinvointiosaamisen ja pedagogisen osaamisen vahvistaminen	Valssin varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmän tulokset, kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman toteutuminen, kehittämishankkeiden määrä, koulutussuunnitelman toteutuminen
Toteuma: Ensimmäinen kansallinen Valssi varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmän kysely toteutui syksyllä 2025. Varhaiskasvatushenkilöstö kävi aktiivisesti koulutuksissa. Koulutussuunnitelma laaditaan joka toimikausi. Varhaiskasvatuksen koulutustunteja kertyi vuonna 2025 yhteensä 395 tuntia eli noin 66 kuuden tunnin koulutuspäivää. Se on keskimäärin 2,4 koulutuspäivää/henkilö. Tavoitteena oli noin 2 koulutuspäivää/henkilö.		
Otamme kuntalaiset ja henkilöstön mukaan kehitystyöhön.	Lasten ja huoltajien osallisuuden tukeminen	Päiväkotien tapahtumat, asiakaskyselyyn vastaaminen, arjen kohtaamiset ja lasten kokoukset, itsearviointi
Toteuma: Lapset olivat ikätason mukaan mukana oman varhaiskasvatussuunnitelman/ esiopetussuunnitelman laatimisessa ja osallistuivat aktiivisesti varhaiskasvatuksen arjen ja toiminnan suunnitteluun. Lasten vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet ohjasivat toiminnan suunnittelua. Asiakaskyselyn tuloksia ja huoltajien toiveita otettiin huomioon toimintaa suunnitellessa. Vuonna 2025 Webropolissa tehtyyn asiakaskyselyyn vastasi 21 huoltajaa.		

Tulosalue: Varhaiskasvatuspalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Vahvistamme hyvinvointia.	Lemillä on laadukkaat ja lasten sekä perheiden hyvinvointia tukevat varhaiskasvatuspalvelut	Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen, hyvinvointikyselyt, asiakaspalaute
Toteuma: Huoltajat arvioivat keväällä 2025 asiakaskyselyssä tyytyväisyyden varhaiskasvatuspalveluihin kouluarvosana -asteikolla kiitettäväksi (ka 9,2). Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien päivitys ja seuranta oli säännöllistä ja sisällytetty tiimipalaverien rakenteeseen.		
Kannustamme kuntalaisia liikkumaan.	Liikkumiseen kannustava varhaiskasvatustoiminta, lähialueiden luonnon ja liikunpaikkojen hyödyntäminen	Varhaiskasvatuksen liikuntasuositusten toteutuminen
Toteuma: Varhaiskasvatuksessa hyödynnettiin lähialueen luontoa ja liikuntapaikkoja viikoittain. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa painotettiin lasten aktiivista liikkumista ja leikkiä. Henkilöstö tarjosi lapsille monipuolisesti mahdollisuuden tutustua erilaisiin tapoihin liikkua. Henkilöstö oli itse aktiivisesti mukana esimerkkinä.		
Varhaiskasvatuksessa panostamme laadun ja sisällön kehittämiseen.	Varhaiskasvatuksen arvioinnin, hyvinvointiosaamisen ja pedagogisen osaamisen vahvistaminen	Valssin varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmän tulokset, kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman toteutuminen, kehittämishankkeiden määrä, koulutussuunnitelman toteutuminen
Toteuma: Ensimmäinen kansallinen Valssi varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmän kysely toteutui syksyllä 2025. Varhaiskasvatushenkilöstö kävi aktiivisesti koulutuksissa. Koulutussuunnitelma laaditaan joka toimikausi. Varhaiskasvatuksen koulutustunteja kertyi vuonna 2025 yhteensä 395 tuntia eli noin 66 kuuden tunnin koulutuspäivää. Se on keskimäärin 2,4 koulutuspäivää/henkilö. Tavoitteena oli noin 2 koulutuspäivää/henkilö.		
Otamme kuntalaiset ja henkilöstön mukaan kehitystyöhön.	Lasten ja huoltajien osallisuuden tukeminen	Päiväkotien tapahtumat, asiakaskyselyyn vastaaminen, arjen kohtaamiset ja lasten kokoukset, itsearviointi
Toteuma: Lapset olivat ikätason mukaan mukana oman varhaiskasvatussuunnitelman/ esiopetussuunnitelman laatimisessa ja osallistuivat aktiivisesti varhaiskasvatuksen arjen ja toiminnan suunnitteluun. Lasten vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet ohjasivat toiminnan suunnittelua. Asiakaskyselyn tuloksia ja huoltajien toiveita otettiin huomioon toimintaa suunnitellessa. Vuonna 2025 Webropolissa tehtyyn asiakaskyselyyn vastasi 21 huoltajaa.		
Panostamme hallinnon avoimuuteen ja tiedolla johtamiseen.	Selkeät johtamisen rakenteet, hyvä johtoryhmä ja valmistelutyö, avoin viestintä ja päätöksenteko	Johtoryhmän kokoukset, säännölliset varhaiskasvatuksen henkilöstöpalaverit, pedagogiset kahvilat ja itsearviointi.
Toteuma: Säännölliset kunnan johtoryhmän kokoukset, josta muistio henkilöstölle. Varhaiskasvatuksen pedagogiset kahvilat 4 kertaa toimikauden aikana. Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto Varhaiskasvatusjohtaja keväät 2025. Säännölliset varhaiskasvatuksen henkilöstöpalaverit (14), joista muistio kaikkien nähtäville.		

Tulosalue: Varhaiskasvatuspalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Henkilöstö voi hyvin.	Riittävä henkilöstöresurssi, koulutusmyönteisyys, toimivat ja turvalliset toimitilat sekä työn, perhe, ja vapaa- ajan yhdistämisen tukeminen	Työhyvinvointikyselyt, kehityskeskustelut, koulutussuunnitelman toteutuminen, sairauspoissaolojen seuranta, sisäilmantöryhmän kokoukset, työsuojelutoiminta
Toteuma: Lakisääteinen henkilöstöresurssi toteutui hyvin. Työn ja perhe-elämän yhdistämistä tuettiin monin eri tavoin (osittainen työaika, mahdollisuus esittää toiveita työvuorosuunnitteluun, vapaapäiviin ja vuosilomiin). Sisäilmantöryhmä ja työsuojelutoimikunta kokoontui säännöllisesti. Sairauspoissaolojen määrä koko kunnan henkilöstössä oli pienentynyt. Henkilöstö hakeutui aktiivisesti koulutuksiin. Koko henkilöstön yhteinen Leikissä on voimaa - koulutuskokonaisuus toteutettiin keväällä 2025.		
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Vahvistamme kunnan vetovoimaa positiivisella kuntakuvalla.	Laadukkaan ja monipuolisen varhaiskasvatustoiminnan näkyväksi tekeminen. Myönteinen viestintä ja positiivisen työnantajakuvan vahvistaminen	Varhaiskasvatuksen Instagram ja kunnan Facebook päivitykset. Rekrytoinnit ja palaute.
Toteuma: Henkilöstö dokumentoi varhaiskasvatuksen toimintaa huoltajille päivittäin. Varhaiskasvatuksen Instagram-tiliä päivitettiin säännöllisesti. Rekrytoinneissa päteviä hakijoita oli riittänyt. Lemin varhaiskasvatus oli ehdokkaana 2025 Vuoden koulu, oppilaitos tai päiväkotitoiminta – kilpailussa (OAJ).		
Järjestämme kunnan palvelut lähellä ja asukaslähtöisesti.	Varhaiskasvatuspalvelut saatavilla nopeasti ja huoltajien toiveita kuunnellen	Palvelupäätökset
Toteuma: Varhaiskasvatuksen palvelupäätöshakemuksiin onnistuttiin vastaamaan kahden viikon aikana ja pääsääntöisesti paikka pystyttiin antamaan huoltajien toiveiden mukaan. Uusi ajantasainen VTJ-tiedonsiirto nopeutti hakemusten käsittelyä.		
Teemme aktiivista yhteistyötä eri verkostoissa: yhdistysten, oppimisverkostojen, yritysten ja muiden julkisorganisaatioiden kanssa.	Vahva verkostoituminen lähialueella ja valtakunnallisesti muiden varhaiskasvatustoimijoiden kanssa	Verkostopalaverit, yhteistyö ja yhteishankkeet
Toteuma: Länsi- Saimaan kuntien ja Ekhvan yhteistyö palaverit toteutuivat säännöllisesti noin 4 kertaa toimikaudessa. Yhteistyötä MLL:n kanssa vahvistettiin keväällä 2025 (mm. koulutukset ja Perhemyönteinen työyhteisö). Lisäksi yhteistyötä Etelä-Karjalan kesäyliopiston kanssa.		

Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Meillä on toimivat ja monipuoliset sähköiset palvelut.	Sähköisten palveluiden edelleen kehittäminen (Edlevo, Wilma, lomakkeet...)	Huoltajien palaute ja itsearviointi
Toteuma: Huoltajat nostivat asiakaskyselyssä Wilman tärkeimmäksi viestintäkanavaksi. Edlevo/ Efficu uudistus ja kehittäminen valmistui vuoden 2025 loppuun mennessä.		
Viestintämme on nopeaa ja monikanavaista.	Aktiivinen ja ajantasainen viestintä henkilöstön ja huoltajien kanssa. Viestintäkanavat tehokkaasti käytössä (sähköposti, palaverit, Wilma, sosiaalinen media...)	Huoltajien palaute ja itsearviointi
Toteuma: Vastasimme nopeasti, pääsääntöisesti vuorokauden sisään huoltajien viesteihin. Olimme aktiivisesti yhteydessä huoltajiin. Lasten varhaiskasvatussuunnitelma käytiin vuosittain huoltajien kanssa läpi.		
Strategiatavoite: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Talouden tasapainottamiseksi teemme jatkossakin toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia.	Toimiva palvelurakenne, säännöllinen taloudentilanteen seuraaminen, henkilöstön osallistaminen tasapainottamistoimiin ja johdon talousosaamisen vahvistaminen	Tilinpäätös, koulutus, itsearviointi
Toteuma: Varhaiskasvatuksen talousarvio toteutui talousarvion mukaisesti. Tilikauden asiakasmaksutuotot ylittyivät ja henkilöstökulut sekä palveluiden ostot alittuivat talousarviosta.		
Kohdennamme henkilöstöresurssit oikein.	Varhaiskasvatuslain mukainen henkilöstöresurssi, hyvä työvuorosuunnittelu	Titaniatyövuorolistat, suhdeluvut, varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen
Toteuma: Lemillä toteutui varhaiskasvatuslain mukainen henkilöstöresurssi ja suhdeluku. Hyvällä työvuorosuunnittelulla ja yksiköiden välisellä yhteistyöllä onnistuttiin takaamaan laadukaat, mutta kuitenkin kustannustehokkaat varhaiskasvatuspalvelut.		
Lisäämme palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta.	Kehitetään kustannusseurantaa yhteistyössä taloushallinnon kanssa	Tilastokeskus, Tilastopalvelu Vipunen, Kuntien ja kuntayhtymien käyttötaloustiedot palveluluokakohtaisesti ja mahdolliset selvitykset (esim. FCG)
Toteuma: Vahva yhteistyö taloushallinnon kanssa.		

Varhaiskasvatuspalvelut

Tuloslaskelma	Tp 2024	Alkuper. ta 2025	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	Toteuma 2025	Tot. %	Yliitys/alitus
Myyntituotot	100	0	0	0	600	0,0	-600
Maksutuotot	68 878	52 400	0	52 400	59 550	113,6	-7 150
Tuet ja avustukset	36 136	25 000	0	25 000	35 225	140,9	-10 225
Muut toimintatuotot	524	0	0	0	706	0,0	-706
TOIMINTATUOTOT	105 638	77 400	0	77 400	96 081	124,1	-18 681
Palkat ja palkkiot	-1 037 222	-1 112 848	0	-1 112 848	-1 090 253	98,0	-22 595
Henkilösivukulut	-246 187	-251 079	0	-251 079	-249 752	99,5	-1 328
Henkilöstökulut	-1 283 408	-1 363 927	0	-1 363 927	-1 340 005	98,2	-23 922
Asiakaspalvelujen ostot	-709	0	0	0	0	0,0	0
Muiden palveluiden ostot	-431 882	-416 235	0	-416 235	-384 864	92,5	-31 370
Palvelujen ostot	-432 592	-416 235	0	-416 235	-384 864	92,5	-31 370
Ostot tilikauden aikana	-11 851	-12 200	0	-12 200	-10 860	89,0	-1 340
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 851	-12 200	0	-12 200	-10 860	89,0	-1 340
Avustukset kotitalouksille	-99 344	-120 000	0	-120 000	-97 399	81,2	-22 601
Avustukset	-99 344	-120 000	0	-120 000	-97 399	81,2	-22 601
Vuokrat	-96 820	-86 683	-108 700	-195 383	-198 263	101,5	2 880
Muut toimintakulut	-3 950	-1 500	0	-1 500	-5 378	358,5	3 878
Muut toimintakulut	-100 770	-88 183	-108 700	-196 883	-203 641	103,4	6 758
TOIMINTAKULUT	-1 927 964	-2 000 545	-108 700	-2 109 245	-2 036 769	96,6	-72 476
TOIMINTAKATE	-1 822 326	-1 923 145	-108 700	-2 031 845	-1 940 688	95,5	-91 157
Laskennalliset kustannukset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-108 615	-110 200	108 700	-1 500	-330	22,0	-1 170
Poistot ja arvonalentumiset	-108 615	-110 200	108 700	-1 500	-330	22,0	-1 170
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 930 941	-2 033 345	0	-2 033 345	-1 941 018	95,5	-92 327

Tunnuslukuja

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Esiopetus / Kokeilu				
Esiopetuksen oppilaat 5v.	0	1	0	0
Esiopetuksen oppilaat 6v.	31	26	26	27
Varhaiskasvatus				
Esiop. täydentävä varhaiskasvatus	25	17	17	22
Varhaiskasvatus päiväkodissa	86	98	96	87
Henkilöstö 31.12.	31	30	29	29
varhaiskasvatuksen opettajat	11	9	10	10
varhaiskasvatuksen erityisopettajat	1	1	1	1
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	17	17	15	16
varhaiskasvatuksen hanketyöntekijät	1	0	0	0
varhaiskasvatuksen hallinto	1	2	2	2
varhaiskasvatuksen ohjaajat	0	1	1	0
Kesätyöllistetyt nuoret, lkm	9	6	6	8
Henkilötyövuosi	-	28,83	29,00	28,58

Kirjastopalvelut

tilivelvollinen hyvinvointikoordinaattori

Palvelusuunnitelma

Kirjastopalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten sivistystä, tiedonsaantia ja virkistystä. Kirjasto tukee opiskelua, omatoimista tiedonhankintaa sekä kirjallisuuden ja taiteen harrastamista, vahvistaen siten kuntalaisten henkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Kirjaston henkilökunta avustaa tiedon haussa ja opastaa kirjaston käytössä. Kirjasto tarjoaa paikan näyttelyille ja tapahtumille. Näissä hyödynnetään myös samassa rakennuksessa sijaitsevaa asukastilaa.

Kirjastossa ja asukastilassa on kunnan digitukitoiminta ja maksuttomat asiakaskoneet sekä kunnan kassatoiminto ja maksupääte. Kuntosalin käyttöoikeuden osto tapahtuu pääsääntöisesti verkkokaupan kautta.

Lemin kirjastosta tuli osittainen omatoimikirjasto marraskuussa 2024. Omatoimikirjasto on kirjasto, jota asiakas voi käyttää omatoimisesti kirjaston varsinaisten aukioloaikojen ulkopuolella ja lainata ja palauttaa aineistoa sekä lukea lehtiä, käyttää internetiä tai oleskella ja opiskella. Omatoimikirjaston avulla kirjastossa voi asioida entisten 30 viikkotunnin palveluaikojen sijaan 76 tuntia viikossa. Palveluaikoja on 21 tuntia viikossa.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Kirjastopalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tavoitearvo/tunnusluku
Tuemme ja mahdollistamme tapahtumia ja omaehtoisen toiminnan muotoja	Tarjoamme kuntalaisille ja muille mahdollisuuden tapahtumien ja näyttelyiden järjestämiseen kirjastossa ja asukastilassa.	näyttelyiden lukumäärä, tapahtumien lukumäärä
Toteuma: Näyttelyitä 7, tapahtumia 27 joissa 362 osallistujaa, satutunnit 5, joissa osallistujia 80.		
Otamme kuntalaiset ja henkilöstön aktiivisesti mukaan kehitystyöhön	Kannustamme kuntalaisia aktiivisuuteen kirjaston hyödyntämisessä, kannustamme henkilöstöä kehittämään kirjaston toimintaa ja itseään.	kirjallisuuserhokokoukset ja osallistujien määrät, henkilöstön koulutukset
Toteuma: Kirjallisuuserhokokoukset 9 ja osallistujia 108, henkilöstökoulutukset 2.		
Kirjasto on kuntalaisten monipuolinen kohtaamispaikka.	Kirjasto on kaikille avoin ja monipuolinen kohtaamispaikka. Kirjastoa tehdään lapsille tutuksi päiväkotien ja koulujen vierailuilla.	Tunnusluvut-taulukko: tapahtumat, näyttelyt, koululuokkavierailut
Toteuma: Koululuokkavierailuja 55.		

Tulosalue: Kirjastopalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tavoitearvo/tunnusluku
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Järjestämme kunnan palvelut lähellä ja asukaslähtöisesti.	Asiakaslähtöiset kirjastopalvelut. Kuunnellaan asiakkaiden toiveita ja palautetta.	Tunnusluvut- taulukko: Lainaukset, fyysiset käynnit, kirjalaatikat
Toteuma: Aktiiviset asiakkaat 862, uusia asiakkaita 83.		
Meillä on toimivat ja monipuoliset sähköiset palvelut.	Omatoimijalan hyödyntäminen lehtilukusalin käytössä, lainauksissa ja palautuksissa. E-kirjaston tutuksi tekeminen, uuden kirjastojärjestelmän käyttöönotto	Tunnusluvut- taulukko: Omatoimijalan kävijämäärät, Omatoimijalan käyttötarkoitus, e-lainat, verkkokäynnit
Toteuma: Omatoimijalla kirjautuneita 3050, e-aineiston käyttökerrat 4589. Muutos tilastoissa koskien kirjaston verkkokäyntejä. Arena ei tuota sivuston kävijälaskentaa, jonka vuoksi verkkokirjaston käyttöä ei pystytty tilastoimaan 3.12.2024 lähtien. Tilastoissa näkyy nyt valtakunnallinen Finna- verkkokirjaston kävijämäärät.		
Strategiatavoite: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Lisäämme palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta.	Kustannustehokas toiminta. Kirjastopalveluiden järjestäminen talousarvion mukaisesti.	Tilinpäätös, kustannukset/asukas
Toteuma: Toimintatuotot 110,6 %, toimintakulut 48,68%.		

Kirjastopalvelut

Tuloslaskelma	Tp 2024	Alkuper. ta 2025	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteuma 2025	Tot. %	Ylitys/ alitus
Myyntituotot	321	500	0	500	127	25,5	373
Maksutuotot	696	400	0	400	945	236,4	-545
Tuet ja avustukset	287	0	0	0	0	0,0	0
Muut toimintatuotot	512	500	0	500	476	95,2	24
TOIMINTATUOTOT	1 815	1 400	0	1 400	1 549	110,6	-149
Palkat ja palkkiot	-61 266	-45 104	0	-45 104	-39 328	87,2	-5 776
Henkilösivukulut	-14 094	-10 059	0	-10 059	-8 807	87,5	-1 253
Henkilöstökulut	-75 360	-55 163	0	-55 163	-48 135	87,3	-7 029
Muiden palveluiden ostot	-36 870	-36 856	0	-36 856	-32 471	88,1	-4 386
Palvelujen ostot	-36 870	-36 856	0	-36 856	-32 471	88,1	-4 386
Ostot tilikauden aikana	-17 354	-22 900	0	-22 900	-22 745	99,3	-155
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 354	-22 900	0	-22 900	-22 745	99,3	-155
Vuokrat	-27 744	-25 784	0	-25 784	-27 899	108,2	2 116
Muut toimintakulut	-27 744	-25 784	0	-25 784	-27 899	108,2	2 116
TOIMINTAKULUT	-157 328	-140 704	0	-140 704	-131 250	93,3	-9 454
TOIMINTAKATE	-155 513	-139 304	0	-139 304	-129 701	93,1	-9 603
Laskennalliset kustannukset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 176	0	0	0	-2 177	0,0	2 177
Poistot ja arvonalentumiset	-3 176	0	0	0	-2 177	0,0	2 177
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-158 689	-139 304	0	-139 304	-131 878	94,7	-7 426

Tunnuslukuja

Kirjastopalvelut	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstö 31.1.2	2	1	1	1
Kesätyöllistetyt nuoret, lkm	2	3	2	2
Henkilötyövuosi	-	1,79	-	1,06
Kustannukset €/asukas	50	55	49	49
Lainaukset/asukas	10	10	10	11
Käynnit/asukas	4	4	4	6
Tapahtumat, lkm	6	17	3	27
Kokonaislainausten määrä/v	28 964	28 484	32 000	31 827
Fyysiset käynnit/v	10 916	10 718	10 000	17 238
Verkkokäynnit	16 471	15 955	15 000	390
Näyttelyt	7	9	7	7
Koululuokkavierailut	72	60	53	55
Kirjalaatikot Kn koulu	8	6	11	4
Liikuntavälinelainat	20	12	40	7

Vapaa-aikapalvelut

Tilivelvollinen hyvinvointikoordinaattori

Palvelusuunnitelma

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on ylläpitää ja edistää kuntalaisten fyysistä, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia luomalla edellytyksiä myös monipuoliselle ja omaehtoiselle kansalaistoiminnalle. Järjestöyhteistyön avulla tuetaan järjestöjen ja yhdistysten toimintaa, että ne voivat järjestää niin lasten, nuorten, aikuisväestön kuin ikäihmisten monipuolista harrastamista. Järjestöyhteistyö kattaa järjestöparlamentin, -avustukset, -oppaan, kesälehdet, tapahtumatiedotteet ja mahdollisuuden kokoontua asukastilassa, jossa voi järjestää eri toimintoja ja tapahtumia. Vapaa-aikapalveluissa tehdään yhteistyötä niin kunnan omien kuin maakunnan muiden toimijoiden kanssa ja hyödynnetään hankkeita.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluihin kuuluvat eri ikäisten liikkumiseen ja terveellisiin elintapoihin ohjaaminen, urheiluseurojen toiminnan tukeminen avustusten avulla, erityisryhmien liikunnan tukeminen ja liikuntapaikkojen kunnossapito sekä kehittäminen. Tavoitteena on, että liikuntapaikat ja luontoreitit ovat kaikkien ikäryhmien, kuntalaisten, kesäasukkaiden ja matkailijoiden käytettävissä. Liikuntapaikkasuunnittelussa otetaan huomioon esteettömyys ja yhdenvertaisuus eri taajamien kesken. Kuntosali siirtyi vuonna 2024 Pikku-Palolan tiloihin ja samalla uusittiin tilavarausjärjestelmä ja otettiin käyttöön verkkokauppa, jota voidaan hyödyntää kunnan muissakin palveluissa.

Kulttuuripalveluissa vaalitaan paikallista kulttuuriperinnettä ja tuetaan kulttuurijärjestöjä avustusten sekä mainostamisen kautta. Kesätoria kehitetään yhdessä järjestöjen kanssa.

Nuorisopalvelut

Pääpaino nuorisopalveluissa on nuortentilatoiminnassa, koulunuorisotyössä sekä etsivässä nuorisotyössä. Koulunuorisotyössä työntekijä on läsnä koulupäivässä tavoittaen laajemman määrän nuoria. Nuortentilalla nuoret voivat viettää turvallista vapaa-aikaa ja tavata kavereita. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on auttaa nuoria elämänhallintaan koskevista asioista ja tarjoaa nuorelle yksilöllistä tukea ja ohjausta. Tavoitteena nuorisopalveluissa on saada nuoret terveellisten toimintojen pariin, osallisiksi ja kiinnostuneiksi vaikuttamaan itseään koskevista asioista.

Vapaa sivistystyö

Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus mahdollistavat kuntalaisten elinikäisen oppimisen. Palvelut tukevat kuntalaisten sosiaalista, henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Toimintaa järjestetään Savitaipaleen kansalaisopiston, Savitaipaleen musiikkikoulun ja Lappeenrannan taiteen perusopetusta antavien yksiköiden kanssa solmittujen sopimusten perusteella talousarviomäärärahojen puitteissa.

Määrärahoja pyritään kohdentamaan siten, että taiteen eri osa-alueiden kattavuus on mahdollisimman laaja. Kansalaisopisto kysyy asiakaspalautetta kuntalaisilta toiminnan kehittämiseksi.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Vapaa-aikapalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Vahvistamme hyvinvointia.	Teemme yhteistyötä maakunnallisten järjestöjen, yhdistysten, hyvinvointialueen ja lähialueen kuntien kanssa.	yhteiset hankkeet, tapahtumat ja tilaisuudet, osallistujien määrä
Toteuma: Asukastila palvelee 4 maakunnallista yhteistyöjärjestöä, Ekhvan Ikäihimisten infossa 50, joista 14 miestä.		
Kannustamme kuntalaisia liikkumaan.	Liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia on tarjolla kaikille ikäryhmille ja tasapuolisesti eri taajamien kesken. Liikuntapaikat on selkeästi kuvattuna kunnan nettisivuilla.	Tunnusluvut- taulukko: kuntosalin käyttäjämäärä, Liikuntapaikkojen ja luontoreittien lukumäärä (lipas)
Toteuma: Kuntosalilla 1089 myytyä tuotetta, 554 asiakasta, 17 henkilökunta, 9 varusmiestä, 9 ryhmää, 67 eri tarkoitukseen määriteltä liiikuntapaikkaa ja reististöä.		
Tuemme ja mahdollistamme tapahtumia ja omaehtoisen toiminnan muotoja.	Tuemme osallisuutta ja vapaaehtoistoimintaa järjestöavustusten avulla ja mahdollistamalla kokoontumisia ja tapahtumia maksuttomalla asukastilan käytöllä.	Asukastilan varausten lukumäärä, eri varaajien lukumäärä, järjestöavustusta saavien määrä
Toteuma: Asukastilalla 348 varausta, järjestöavustuksia 14, eri varaajatahoja 57.		
Tuotamme hyvinvointia edistäviä ennaltaehkäiseviä palveluja.	Omasta hyvinvoinnistaan välittävät nuoret, nuorisotyön kehittäminen	Nuorisotilan kävijämäärät, nuorisotyön tapahtumat, retket
Toteuma: Lämpölämpäri 1786 kävijää, 105 kertaa auki, 453 toimintatuntia, asukastila 53 kävijää, 18 kertaa auki, 121 toimintatuntia, laskettelureissu 19 nuorta.		

Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Vahvistamme kunnan vetovoimaa positiivisella kuntakuvalla.	Muut ikäryhmät / yhteiset tehtävät. Tuotamme hyvinvointia edistäviä ennaltaehkäiseviä palveluja yhdessä hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa.	Työttömyysaste, aloitteiden määrä ja toimenpiteet, hankeraportointi, hyvinvointikertomus / indikaattorit
Toteuma: Valtuustoaloitteita 5, kuntalaisaloitteet 2, nuorisovaltuustoa 2, työttömyysaste 11,2 %		
Järjestämme kunnan palvelut lähellä ja asukaslähtöisesti.	Kuuntelemme kaikenikäisten kuntalaisten toiveita aloitteiden, kyselyiden, palautteiden ja järjestöparlamentin kautta.	liikuntapaikkojen lukumäärä, aloitteiden lukumäärä
Toteuma: 67 liikuntapaikkaa, järjestöparlamentti kokoontui 6 kertaa.		
Teemme aktiivista yhteistyötä eri verkostoissa: yhdistysten, oppimisverkostojen, yritysten ja muiden julkisorganisaatioiden kanssa.	Järjestöjen toimintaa mahdollistetaan asukastilan käytöllä ja järjestöavustuksilla	Tunnusluvut-taulukko: Asukastilan varaukset, järjestöavustukset
Toteuma: Asukastilalla 348 varausta, järjestöavustuksia 14, eri varaajatahoja 57.		
	Monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Sujuva yhteistyö kansalaisopiston ja taiteen perusopetusta järjestävien kanssa, harrastusmahdollisuuksien monipuolisuus	Tunnusluvut-taulukko: Kurssien määrät, opetustuntien määrät, opiskelijamäärät
Toteuma: Kansalaisopiston opetustunnit 1035, kursseja 26, netto-opiskelijoita 250, osallistujat yhteensä 462.		
Meillä on toimivat ja monipuoliset sähköiset palvelut	Mahdollistamme kuntalaisten tiedonsaannin liikuntapaikkojen toiminnasta ja hoidosta sähköisten palveluiden kautta, meillä on toimiva verkkokauppa, nuorten tiedottamis- ja keskustelukanavien käyttö: Discord, Instagram, Snap chat	Routa, Asio asiointimäärät ja myyntitilastot
Toteuma: Kuntosalilla 1089 myytyä tuotetta eli asiointia.		
Strategiatavoite: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Tehostamme toimintoja ja etsimme uusia työskentelutapoja.	Tuotamme palveluja ja toimintoja taloudellisesti määrärahojen puitteissa ja hankkeita hyödyntäen	määrärahan toteutuminen, hankkeiden lukumäärä
Toteuma: toimintakate 93,1 %, hankkeita 2.		

Vapaa-aikapalvelut

Tuloslaskelma	Tp 2024	Alkuper. ta 2025	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteuma 2025	Tot. %	Ylitys/ alitus
Myyntituotot	22 391	16 000	0	16 000	28 353	177,2	-12 353
Tuet ja avustukset	14 661	61 500	-5 805	55 695	34 370	61,7	21 325
Muut toimintatuotot	0	1 200	0	1 200	0	0,0	1 200
TOIMINTATUOTOT	37 051	78 700	-5 805	72 895	62 723	86,0	10 172
Palkat ja palkkiot	-92 024	-130 506	0	-130 506	-118 732	91,0	-11 775
Henkilösivukulut	-20 939	-27 764	0	-27 764	-25 877	93,2	-1 887
Henkilöstökulut	-112 963	-158 270	0	-158 270	-144 609	91,4	-13 662
Asiakaspalvelujen ostot	-225	-47 400	-4 100	-51 500	-57 553	111,8	6 053
Muiden palveluiden ostot	-68 283	-102 267	-4 090	-106 357	-102 378	96,3	-3 979
Palvelujen ostot	-68 508	-149 667	-8 190	-157 857	-159 931	101,3	2 074
Ostot tilikauden aikana	-11 378	-26 700	290	-26 410	-17 930	67,9	-8 480
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 378	-26 700	290	-26 410	-17 930	67,9	-8 480
Avustukset kotitalouksille	-1 300	-1 500	0	-1 500	-600	40,0	-900
Avustukset yhteisöille	-23 900	-31 500	0	-31 500	-25 600	81,3	-5 900
Avustukset	-25 200	-33 000	0	-33 000	-26 200	79,4	-6 800
Vuokrat	-42 419	-42 849	-5 400	-48 249	-64 946	134,6	16 698
Muut toimintakulut	-373	-800	0	-800	224	-28,0	-1 024
Muut toimintakulut	-42 792	-43 649	-5 400	-49 049	-64 723	132,0	15 674
TOIMINTAKULUT	-260 841	-411 286	-13 300	-424 586	-413 392	97,4	-11 194
TOIMINTAKATE	-223 790	-332 586	-19 105	-351 691	-350 669	99,7	-1 022
Laskennalliset kustannukset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 308	-17 000	5 400	-11 600	-13 376	115,3	1 776
Poistot ja arvonalentumiset	-19 308	-17 000	5 400	-11 600	-13 376	115,3	1 776
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-243 098	-349 586	-13 705	-363 291	-364 046	100,2	755

Toimintatuottojen alitukset ja toimintakulujen ylitykset: Toimintatuottojen alitus johtui pääosin siitä, ettei hankkeiden tuloutukset toteutuneet arvioidusti. Nuorisotyössä päin perhettä -hanketyöntekijän vaihdos aiheutti vajauksen palkkakustannuksissa. Asiakaspalveluiden ostoissa ylitys johtui Savitaipaleen kansalaisopiston laskuttamista vuoden 2024 menoista. Pääosin toimintakulujen ylitykset johtuivat kuntosalin sisäisistä vuokrista, koska teknisen lautakunnan toimintakulut ylittivät kuntosalin talousarvion 21 700 eurolla.

Nuorisotyössä toteutettiin vuoden 2025 aikana kaksi hanketta. Aluehallintovirasto (AVI) myönsi 12 500 euron suuruisen erityisnuorisotyön avustuksen etsivän nuorisotyön järjestämiseen ajalle 1.4.2024–31.3.2025. Kyseinen avustus oli kohdennettu etsivän nuorisotyöntekijän palkkakuluihin 0,5 henkilötyövuoden (htv) työpanoksella.

Kun Aluehallintoviraston rahoittama hanke päättyi 31.3.2025, etsivän nuorisotyön palveluita koskeva sopimus solmittiin Savitaipaleen kunnan kanssa. Ostopalvelusopimus kattaa 20 % työajan ajalla 1.6.2025–31.5.2026. Syksyllä 2025 Aluehallintovirastolle jätettiin uusi etsivän nuorisotyön hankehakemus ajalle 1.6.2025–31.5.2026. Tässä hakemuksessa rahoitusta haettiin kunnan omana palveluna tuotettavaan työhön 30 % työajalla.

Nuorisotyössä päin perhettä -hanke sai rahoitusta ajalle 1.1.–31.12.2025. Hankkeen keskeisinä tavoitteina olivat nuorten riskikäyttäytymisen ja syrjäytymisen ehkäisy sekä tunnetaitojen vahvistaminen. Hankkeella tuettiin vanhempia kasvatustyössä ja kehitettiin perheiden keskinäistä vuorovaikutusta.

Hankkeen aikana luotiin toimintamalli, jota voidaan hyödyntää jatkossa nuorisotyön vakiintuneena työmenetelmänä sekä varhaiskasvatusyhteistyössä. Vanhemman ja nuoren välistä vuorovaikutusta sekä yhteistä tekemistä vahvistettiin erityisesti Lego-kerhon avulla. Kerhotoiminta oli maksutonta, eriarvoisuutta ehkäisevää, vertaistukea tarjoavaa ja osallisuutta edistävää toimintaa.

Toisena tavoitteena oli tukea paikallisia järjestöjä sellaisten toimintamuotojen kehittämisessä, jotka toisivat nuoret ja vanhemmat yhteisen harrastuksen pariin. Kesällä hankkeessa toteutettiin työntekijävaihto. Hankkeeseen palkattu yhteisöpedagogi vakinaistettiin 1.1.2026 alkaen, sillä hankkeen tulokset osoittivat selkeän tarpeen yhteisölliselle nuorisotyölle. Nuorisotyön olemassa olevat resurssit eivät olleet riittäviä vastaamaan nuorison haasteisiin ja toiminnan kehittämistarpeisiin.

Nuortentila Lämppäri oli avoinna maanantai-, keskiviikko- ja perjantai-iltaisina. Syksyn aikana keskiviikkoisin hanketyöntekijä oli paikalla ohjaamassa Lego-toimintaa. Perjantai-iltoihin oli palkattu paikallinen nuori tuntityöntekijäksi, joka toimi valvojana nuorisotyöntekijän työparina.

Asukastilalla järjestettiin lisäksi nuortenilta kerran kuukaudessa.

Hiihtolomaviikolla toteutui laskettelureissu Messilään yhteistyössä Savitaipaleen kunnan nuorisotyön kanssa, jossa mukana oli 19 lemiläistä nuorta.

Uusi nuorisovaltuusto aloitti kaksi vuotisen toimikautensa 1.1.2026 ja kokoontui kolme kertaa.

Nuorisotyön dokumentaation välineenä käytettiin kunnallisen nuorisotyön dokumentaatio -järjestelmää nuoDo.

Kulttuuripalveluissa tuettiin avustuksilla paikallisia järjestöjä, jotka ylläpitivät ja edistivät lemiläistä kulttuuria sekä perinteitä. Lemin Musiikkijuhlat oli jälleen kesän suur tapahtuman yhdessä maalaismarkkinoiden lisäksi. Lemin kesälehteen kehittämistä jatkettiin, ja lehteen sisällytettiin entistä enemmän myös maakunnallisten yhteistyökumppaneiden tietoja sekä tarinoita.

Etelä-Karjalassa on laadittu yhteinen ja yhdenvertainen kulttuurikasvatussuunnitelma, Kulttuuripolku. Se täydentää opetussuunnitelmaa kaikissa maakunnan kunnissa ja kouluissa. Suunnitelma perustuu valtakunnallisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2014) sekä

lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019). Lemin oma Kulttuuripolku on päivitetty vastaamaan tätä maakunnallista kokonaisuutta, ja Lemillä polku alkaa jo varhaiskasvatuksesta ja siinä toteutetaan myös Lemin omaa kulttuuriperinnekasvatusta.

Kulttuuripolku on osa Metku-hanketta, jota hallinnoi Lappeenrannan kaupunki ja johon kaikki maakunnan kunnat osallistuvat. Hankkeen rahoitus koostuu 40 prosentin avustuksesta ja 60 prosentin omarahoitusosuudesta. Vuoden 2025 aikana Metku-hankkeen kautta tilastoitiin yhteensä 1 408 lasten ja nuorten osallistumista taiteen ja kulttuurin kokemiseen sekä tekemiseen.

Järjestöyhteistyö muodosti merkittävän osan kulttuuripalveluiden toiminnasta. Vuoden 2025 aikana edistettiin kesätorin kiinteän myyntikojun, esiintymislavan sekä sähkötöiden uusimisen suunnittelua. Tavoitteena on hakea Leader Länsi-Saimaalta rahoitusta suunnitelmien toteuttamiseksi, ja kunta on hankkeessa vahvasti mukana.

Järjestöparlamentti kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Sen toimintaa on kehitetty hyödyntämään entistä paremmin myös maakunnallisten yhteistyökumppaneiden palveluita ja tarjontaa. Keväällä järjestettiin Lemin koulukeskuksessa laajamittaiset harrastusmessut yhteistyössä EKLUn (Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu) Harrastuksia lähellä -hankkeen toimintona. Syksyllä vastaavat, erityisesti lapsiin ja nuoriin kohdistuvat harrastusmessut järjestettiin Kuukanniemen koululla. Järjestöparlamentti toimii nykyisin yhä aktiivisemmin myös tiedonvälittäjänä muun muassa hankerahoitukseen liittyvissä asioissa.

Tunnuslukuja

Vapaa-aikapalvelut	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstö 31.12.	3	2	3	3
Kesätyöllistetyt nuoret, lkm	1	1	1	2
Henkilötyövuosi	-	2,12	-	2,81
Nuorisovaltuuston kokoukset, kpl	1	0	4	3
Kuntosalin käyttäjämäärä		-	300	554
Kuntosalin myyntitapahtumat		757		1089
Liikunta, avustusta saaneet yhteisöt	8	9	8	7
Liikuntapaikat, lkm		-	66	67
Luontoreitit, lkm		-	4	4
Nuoriso, avustusta saaneet yhteisöt	3	3	4	1
Nuorisotilan aukiolo, pv/v	113	108	130	98
Nuorisotilakäynnit, lkm/v	2 560	1 850	1 600	1 786
Nuoriso, hankkeiden määrä	1	1	1	2
Kulttuuri, avustusta saaneet yhteisöt	5	9	6	6
Asukastila varaukset	277	336	250	348
Asukastilan eri varaajatahot				57
Asukastilan nuortenillat		8		18
Asukastilan nuortentilakäynnit, lkm/v		63		121

Vapaa sivistystyö	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Kansalaisopiston opetustunnit	1 241	1 097	1 000	1 036
Kansalaisopiston netto-opiskelijat	269	-	250	250
Kansalaisopiston osallistujat		495		462
Kansalaisopiston kurssit				
- Kädentaitojen ryhmät	-	13	8	10
- Liikuntaryhmät	15	21	10	14
- Kuvataideryhmä	-	3	0	0
- Kieliryhmät	4	5	3	2
- Sanataide ja ilmaisuryhmät	-	2	1	1
- Musiikkiryhmät	2	3	1	1
Savitaipaleen musiikkikoulun oppilaat	15	14	15	14
Savitaipaleen musiikkikoulu/konsertit	1	2	1	1
Lappeenrannan musiikkiopiston oppilaat	6	9	10	7
Lappeenrannan tanssiopiston oppilaat	10	10	10	8
Lappeenrannan kuvataidekoulun oppilaat	1	4	2	2
Taidekoulu Estradin oppilaat	0	0	0	22
Sirkuskoulu Kuukanniemi	0	0	0	12

Sivistyslautakunnan tulosalueet yhteensä

Sivistyslautakunta

Tuloslaskelma	Tp 2024	Alkuper. ta 2025	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteuma 2025	Tot. %	Ylitys/ alitus
Myyntituotot	143 384	138 150	0	138 150	161 945	117,2	-23 795
Maksutuotot	86 701	67 800	0	67 800	75 495	111,3	-7 695
Tuet ja avustukset	147 838	172 500	4 921	177 421	133 168	75,1	44 253
Muut toimintatuotot	8 521	9 200	0	9 200	12 232	133,0	-3 032
TOIMINTATUOTOT	386 445	387 650	4 921	392 571	382 840	97,5	9 731
Palkat ja palkkiot	-3 077 895	-3 249 638	-8 907	-3 258 545	-3 151 093	96,7	-107 452
Henkilösivukulut	-721 186	-728 596	-1 574	-730 170	-717 274	98,2	-12 896
Henkilöstökulut	-3 799 081	-3 978 234	-10 481	-3 988 715	-3 868 367	97,0	-120 347
Asiakaspalvelujen ostot	-172 858	-260 800	500	-260 300	-220 246	84,6	-40 054
Muiden palveluiden ostot	-1 531 046	-1 568 132	-6 270	-1 574 402	-1 473 178	93,6	-101 224
Palvelujen ostot	-1 703 904	-1 828 932	-5 770	-1 834 702	-1 693 424	92,3	-141 278
Ostot tilikauden aikana	-122 008	-161 500	-1 741	-163 241	-148 139	90,7	-15 102
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-122 008	-161 500	-1 741	-163 241	-148 139	90,7	-15 102
Avustukset kotitalouksille	-100 764	-121 800	0	-121 800	-97 999	80,5	-23 801
Avustukset yhteisöille	-23 900	-31 500	0	-31 500	-25 600	81,3	-5 900
Avustukset	-124 664	-153 300	0	-153 300	-123 599	80,6	-29 701
Vuokrat	-639 270	-671 872	-203 400	-875 272	-876 148	100,1	875
Muut toimintakulut	-10 067	-10 100	0	-10 100	-10 321	102,2	221
Muut toimintakulut	-649 337	-681 972	-203 400	-885 372	-886 469	100,1	1 096
TOIMINTAKULUT	-6 398 993	-6 803 938	-221 392	-7 025 330	-6 719 998	95,7	-305 332
TOIMINTAKATE	-6 012 549	-6 416 288	-216 471	-6 632 759	-6 337 158	95,5	-295 601
Laskennalliset kustannukset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-221 991	-217 000	202 700	-14 300	-16 417	114,8	2 117
Arvonalentumiset	0	0	0	0	-1 682	0,0	1 682
Poistot ja arvonalentumiset	-221 991	-217 000	202 700	-14 300	-18 099	126,6	3 799
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-6 234 540	-6 633 288	-13 771	-6 647 059	-6 355 257	95,6	-291 802

Investoinnit/Sivistyslautakunta

Investointiosa

Projekti/Hankeryhmä	Alkuperäinen talousarvio 2025	TA muutos 2025	Muutettu talousarvio	Toteuma 12/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
A200 Sivistyslautakunta						
Menot	-2 500	0	-2 500	0	-2 500	0,0 %
Netto	-2 500	0	-2 500	0	-2 500	0,0 %

Omatoimikirjasto -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio talousarviovuonna 2024 on 33 000 euroa. Investointitulot 15 000 euroa on AVI:lta haettavaa valtionavustusta (arvio 45,5 %). Nettoinvestointi olisi 18 000 euroa. Hanke on uusinvestointi, jolla tavoitellaan palvelukyvyn parantamista. Osittainen omatoimikirjasto on mahdollistanut kirjaston aukioloajan lisäämisen ja tehostaa kirjaston muuta palvelutoimintaa. Hanke on aloitettu marraskuussa 2023 ja toteutettu miltein valmiiksi 2024 vuoden loppuun mennessä. Hanke-aikaa on kuitenkin 31.12.2025 saakka. Vuodelle 2025 jää mm. tulostimen, viivakoodiskannereiden ja lukusalin näytön hankinta.

Toteuma: Hankkeen puitteissa hankittu tarrakirjoitin siirrettiin käyttötalouteen. Lukusaliin ei hankittu näyttöä. Hanke raportoitii helmikuussa 2026.